

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Füzet: SZOMBATYI és a város-
házával szemben

HIRDETMÉNYEK.

Előzetes pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intendőek

Szombathelyen levelek csak ismert kezektől
fogadtnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre - - - - - 10 ft - -
Félévre - - - - - 5 ft - -
Negyedévre - - - - - 2 ft 50
Egy hónap - - - - - 1 ft - -

Hirdetési díj:

Öt-hasáboptitisor egy szerzői beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasáboptitisorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Hétfő, aug. 4.

151. szám

Közigazgatási svindli

(T.) Tisztelet a kivételeknek, méltatlanság az sz-m előtt tartani, mert kivételek mindig voltak vannak és lesznek, de hogy szolgabíráink, mióta az adók behajtása rájuk bízott, adó exekutoroknál alig egyebek, azt hiszem országsszerre tapasztalható betegség. Mert az adót felülről szigorúan fogják és nagy zaklatásnak meg ellenőrzésnek vannak alávetve, hát azt nagy lelkiismerettel csinálják, de mert más egyéb közigazgatási ügyeknél alig néz utának valaki, hát mindazokat isten nevében csinálják.

Es ha a cholera isten csapása ránk hozná, az egészségügyi intézkedésektől melyeket szolgabíráink véghez vinnének, elpusztulhatna az egész ország.

Hiszen dobolnak, mindennap dobolnak. Órák hosszan át zubog a dob faluszerre és adják ki a szigorú rendeleteket egyre másra, de attól a pillanattól kezdve, melyben a kisbíró vagy polgár, a dobos nyakából kiakasztott, nem gondol vele többé senki.

Olvassuk a lapokban, hogy a belügyminiszter menyire meghagyja a közigazgatási hatóságoknak ezt meg ezt na de hát ki is dobolják az ellen nincs semmi panasz, hanem hogy amit ma dobolnak, holnapra már minden ember elfelejt, a falu előljárósága pedig legjobban, arról jót állunk.

A falu előljárósága sem egyéb ma adóbehajtónál. A bíró ugyan megtezi, hogy a helység házában soha nem található, hanem lát a maga dolga után, hanem a jegyző? Az szorgalmasan ott pipázgat a B. tabella előtt, és ne adj isten hogy más egyébre is kiterjedhesse az ő gondja. De hiszen más egyébre nem is jutalmazták, hanem a finansz a közigazgatási tisztviselő urknál is kitalálta, hogy kell a gyöngejőkre tapintani. És ha ki tudta találni a finansz, hogy a belügyminiszter miért

nem tudta kitalálni, azt nem értjük. Nem bizza bezzeg a finansz a közigazgatási bizottságokra a ránczbaszedést, hanem ránczba szedi ő saját maga.

A ki falun lakik például, évek óta halgatja már, a mint a kisbíró finom dobszó mellett végig sétálja a falut minden aratás előtt és elénekeli: hogy a baglyak és asztagok, ennyi és ennyi büntetés terhe alatt, ennyi meg ennyi méter távolságra rakassanak az épülettől drum drum! Es a mint hogy ez minden esztendőben pontosan el van énekelve, éppen oly pontosan ragasztják a baglyakat és asztagokat minden esztendőben a ház végéhez, hogy szinte gyönyörűség elnézni. Persze, mert a doboltásnál egyéb kötelességet a falu előljárósága nem ismer.

Aztán dobolja a kisbíró, hogy ilyen meg olyan tisztán kell tartani a szabályokat, meg az udvarokat, szóval a portákat, mert jön a cholera és a tisztátalan embernek nagy büntetése léssen ha a megháson felül még meg is bírságotlák. Na persze, hogy ezen felül aztán nem is néz a tisztaság után senki fia, hanem van ezen felül a falu utcáin minden fele annyi mocsár, hogy a szekeret bele dülnek, és gőzölög ki a mocsárból annyi gőz, hogy a járvány idejében egy hét alatt képes kipusztítani a fél falut. Hanem hát a belügyminiszter elküldte a rendeletet a megyének, a megye kiadta a szolgabíróknak, az a falusi bíróknak, az a kis bíróknak, a kis bíró kiadta a közeledeknek minden ember megfélemlén, a cholera most jöhet. Doboltak már elene annyit, hogy fele is elég volna, tenni ugyan nem tettek semmit, de hiszen mi a manóért is tettek volna, mikor se büntetés érte se jutalom.

Es mig a lapok minden fele viszik a nagyszerű rendeletek híret, és meg van nyugodva a közönség, hogy a mai világban mi mindenké megértetnek, hát végre kisü, hogy olyan közigazgatási svindli,

mint a milyen a mai világban van, még nem volt soha!

A cholera.

Toulouban esütörtökön estétől péntek reggelig négy ember halt meg choleraiban. A kereskedők újra kinyitották boltjaikat. A város ismét visszanyeri élénkségét. A toulouni maire, egy miniszteri rendeletnek megfelelőleg, nagyobb összegeket osztott ki a tengerpart hosszában elmenekült családok közt, nehogy idő előtt visszatérjenek a városba. M. rselben esütörtökön estétől péntek reggelig huszonnégy ember halt meg choleraiban s köztük Boulanger lazarita atya, a nagy papnevelő intézet igazgatója. A hir-lapok figyelmeztetik a menekült lakosságot, hogy idő előtt ne térjen haza mint az előbbi cholera években ez mindig a járvány újabb és heves fellépését vonta maga után. Arlesben két, Avignonban három, Aixban öt, St. Remyben egy ember halt meg choleraiban. San Marguerite és Honorat szigeteken, Cannes mellett, szabad ég alatt állították fel melyen misét olvastak a ragály elhárításáért a Spezia-öbölben fekvő Palmazia szigetét, melyen néhány cholera betegedés fordult elő, elzárták: A szigetre senkinek sem szabad lépni, sem onnan távozni. Két francia bárkát, mely éj idején Verigotti mellett utasokat akart a partra tenni, a partörök lövésekkel kergették el a Grandville nevű gőzös Marseilleből Cardiffba ért; egy matróz az uton elhalt choleraiban s többen súlyosan megbetegedtek.

A cholera-ról a következő táviratokat vettük:

Páris, aug. 2. A heti jelentés szerint Párisban e héten 993 halálozás fordult el. (A múlt héten a halálozások száma 1062 volt.) Csak egy haláleset tulajdonitanak cholera-nak.

Páris, aug. 2. A mai nap folyamán Marseilleben hét és Toulouban egy ember halt meg choleraiban.

Páris, aug. 2. Tegnap estétől ma délelőtti 10 óráig Toulouban négy és Marseilleben nyolcz ember halt meg choleraiban.

Páris, aug. 2. A kamara mai ülésén Clémenceau a cholera tárgyában intézett interpellációját indokolván, különféle szemrehányásokkal illette a kormányt, mire Waldeck-Rousseau miniszter válaszolt. Hosszabb vita után a kamara a kormány által kért egyszerű napirendet 333 szóval 115 ellenében elfogadta.

mellett, annak a derék embernek, a ki az elvitt képeket visszahozta. Mégigertem, hogy ezt publikálni fogom, talán lesz sikere. Az egyik művészi élvezetet felváltja a másik.

A főhercegnő két bájós és szellemes udvarhölgye: gróf Zichy Iréne és br. Boeckberg Paula (az én feledhetlen kedves barátomnak, Almássy Pálnak unokahuga) felváltva játszanak nagy művészi darabokat a zongorán: Mikor a magyar népdalokra kerül a sor, Klotild főhercegnő, leányától átélve, odaáll a zongorázó hölgy mögé s aztán együtt éneklék mind a négyen a pusztai nótát. — Tündéri quartett!

József főherceg cigánynyelv tanulmányairól a következőket írja:

Hogy támad egy magyar főherceg keblében az a gondolat, hogy ő a cigányok nyelvét tanulmányozza?

Fiatalkorában jött az az eszméje, hogy ő a magyarok eredetét szeretné feltalálni. Hogyan? A nyelvészet nyomán.

Ha a cigányok őseredetét fel lehet vezetni Hindusztaánig, miért ne lehetne a magyarokat is Ázsia belsejéig?

De hát vajjon igaz-e az is, hogy cigányok Hindusztaánból származtak?

Ez a kérdés volt a kiindulási pontja.

A Vasa-ezrednél, kin Lombárdiában, ahol a főherceg az 50-es évek elején szolgált, volt 36 cigánykatonája. Azokat József főherceg egyenkint magához hívta, külön mindegyikét kikérdezte egyes szavak jelentése iránt, míg meggyőződött róla, hogy az igazi szavakat mondják s nem csalják meg. (Eleinte megpróbálták.) Mikor a szavak össze voltak gyűjtve, akkor megtanulta tőlük a ragozást, a szókötést, a deklinációt, a konjugációt, jó studium volt a gramatica viva.

Debreczen város bizottsági tagjai.

Említettük a napokban, hogy a törvényhatósági bizottság legtöbb adófizető tagjainak, valamint azon választott bizottsági tagoknak névsorát, a kik kiléptek s a kik a bizottságban; beumaradtak, külön-külön tájékozásul közölni fogjuk a névsorok következők.

Legtöbb adót-fizetők (virilis-ek.)

Abrahám László, Ambrus Jakab, Bányai István, id. Barossy Miklós, Bérassy Sámuel, Berger Henrik, Biedermann Eisig, Buday József, Bulster Agoston, Buzás Elek, Buzás Pál, Csanak József, Czégely Ferenc, Dalmy Károly, Dragota Sándor, Dr. Fay Márk, Feischl Károly, Filótas Ferenc, Fodor István, Fried Károly, Frohner Bernát, Geréby Fülöp, Harsányi Sánd. Pf. Hajdu Gyula, Horváth István, Horváth Tamás, Hutfless István, Kádár István, Kalmánchely Mór, Kardos László, Kaszanyiczky End. Klein Ignác, Knoll Pál, Dr. Kola János, Komlóssy Arthur, Konti Lajos, Kovássy Lajos, Kövesdi János, László Alajos, Liedermann Mihály, Léway Ferenc, Liptai Miklós, Magyar Gábor, Márk Endre, Márton Lajos, Miklóssy Mózes, Muraközy Károly. Sz. Nagy Károly, Nánassy László, Nánassy Lajos, Nemes Gábor, Németi Sándor, Pásztor János, Paksy Imre, Palfy Dániel, Polgári András, Poós Gyula, Poszszert János, Reviczky Emil, Rickl Antal, Rosenberg Vilmos, Rottler József, Dr. Rothschnek V. Emil, Rottmann Jakab, Schäfer Sándor, Sesztina Lajos, Simonffy Sámuel, Steinberger Gyula, Steinfeld Antal, Steinfeld Ignác, Simon György, Stenczinger Károly, Szabó Lajos, V. Szabó Miklós, Dr. Sz. Szabó József, Szentesi István.

Szilágyi Imre, Szikszay József, Takács Ferenc, Tamássy Károly, Telegdy László, Tóth Antal, Trocsányi Ferenc, Udvarhelyi Károly, Dr. Zelizy Dániel, Jámbor Ferenc, Jeney József Jóna István, Varga Ferenc, Vecsey Viktor, Weiss Mózes, Weiss J. Lajos.

Valasztott bizottsági tagok.

Be nem maradtak a bizottságban:

I. kerület Hatvan utca. A. Beke Mihály, Szegedi János, Borbély Imre, Mayer Ferenc, Szabó József, Borsi András, Sücs Mihály, Veres István.

II. kerület Péterfia utca. Kerész János, Sebess György, Csobán István, Ókrós János, Polgári Sándor, Szikszay Lajos, Kozma János, Pongó Lajos.

Mikor Magyarországra visszakerült, már akkor jól tudott cigányul.

Egyszer e y erdélyi városba kerülve, a vendéglőben ebédelt együtt több tiszttel, a kikkel akkor a polgári hivatalnokok is együtt tartottak. Ott volt a Bezirkommissár is. — Nagy ur volt akkor Bezirkom!

A terem közepén egy cigánybanda húzta — a polkát, meg a mazurt.

— No most elhuzatom velük a nagyidai keserves nótát, mondá a kerület főnöke.

— Bajosan teszik meg, szól a főherceg. A cigány nem igen áll kötelnek, ha a maga nemzeti gyászát akarják vele elhuzatni.

— No majd én megmutatom, hogy nekem megeselekzi.

A főherceg erre oda szól cigányul a primásnak:

— Huzd rá neki azt a nótát, a melykért huszonöt botot kell kapnod, én minden botért, a mit kiálász, száz forintot adok.

A primás ráhunyorított, s azt mondta rá: „csásó!” s a mint a nagyságos ur ráparancsolt, hogy húzza el a nagyidai nótát, rárántotta neki a Rákóczy-indulót.

A Bezzyrker majd a boréből ugrott ki dühében, de a cigány olyan ártatlan képpel esküdött mennyre földre, hogy ez az igazi nagyidai nóta, hogy inkább adott neki egy fertálybankot, csak ne húzza tovább.

— Jobb szerettem volna én ennél a huszonöt botot! szól magy busan a primás.

(A főherceg szerint a cigányok gyásznótája az a nagyidai vereségről szól, hanem az őshazájukra való visszaemlékezést tolmácsolja.)

Azután folytatta József főherceg a cigánynyelv tanulmányát korábbi nyelvészek munkái, p. Liebig nyelvtana nyomán, s külföldi utazásaiban, a más nemzet cigányai között.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Jókai Mór József főhercegnél.

József főhercegről Jókai Mór, ki e napokban a főherceg vendége volt, következőket írja a „Nemzet“ben:

„Tizenöt esztendeje adta ön szavát, hogy eljön Alesuthra, valahára beváltotta.“

E szókál fogadott. Mondám, hogy most sem ingyen jöttem, vinni akarok valamit. Rudolf trónörökös ő fensége hozzáirt leveléből már értesülve volt a főherceg a hozzá intézett igényekről s elöke-reste a kívánt iratokat. En azt hittem (a hozzám irt leveléből ítélve), hogy holmi apró jegyzetéről van szó, a miket egy dilettans filológ nagyobb hivatása közben fenmaradt íres óráiban összegyűjtögetett s kapok a kezembe két terjedelmes, kidolgozott opust, a melyik közül az egyiknek a címe: Románó eszibakéró sziklariben a másik Románó ugrikánó alane gró libró (cigány összehasonlító szótár.) Az első terjedelme 156 nagy folio, a másodiké 641.

„Ezt hagyjuk éjszakára.“

„Csináljon vele, a mit tetszik.“

„Ugy jár ám az, fenséges uram, a ki egy szerkesztőnek a kis ujját nyújtja, mint a ki ama másik gonosz szellemmel komázik: most már, hogy ily s o k a t kaptam, nem elégsem meg vele; még többet kívánok. Hire jár, hogy a fenséges asszonynak mily remek rajzgyűjteménye van tájképekből és népviseletekből, hátha még abból is kaphatnék, a mi Rudolf trónörökös urunk munkájához valót.“

„Az is meglehet.“

Pontban tizenkét órákor ebédelnek az alesuthi kastélyban, igazán magyarosan: magyar konyha, magyar borok, magyar szó, semmi más. Mindenki magyarul beszél itt, a főhercegi pártól és gyermeitől kezdve az utolsó eselédig. A főhercegi család, az udvarhölgyek, a főudvarmester és szárnység, a nevelők megtöltik a hosszú asztalsort.

József főherceg a földi boldogság legnagyobbát élvezi bizonynyal: — két szép leány, kiknek fejlődő bájait emeli a lélekbeli kisugárzó fenség, két szép, piros arcu, nyílt tekintetű okos nő, hát még az a kis Corregio-féle angyalka, a ki a mosolygó kegyességgel nyújtja a harmat kezét csokolásra mindenkinek sorba és mind valamennyinek a nemes vonásai, indulatai, kedélye egyesülve az egyszerűségben oly hódító édes anyarczán. A művészi tehetség az egész főhercegi családnak öröke. Mária és Margit főhercegnők természet után rajzolnak és festenek biztos kézzel, vagy, hogy a művészjargon mondja „sarkas vonásokkal“

Klotild főhercegnőnek a művészi alkotásai előtt már szabad föltenni a kritikai szemüveget is. Egy olajfestménye (gróf Zichy Imre urhölgy mint cigányleány) feltűnést vivna ki bármely képtárlaton. aquareltájkepei pedig mind a művészi felfogás, mind a technikai kivétel dolgában csodálatra ragadnak. Nem kevésbé becsesek a magyar népviseletekről felvett színvázlatok. Reményem van, hogy Alesuth leírásánál a főhercegnő saját rajzai fogják díszesíteni a szöveget. Nagy kár, hogy egy része ez albumnak elveszett. Soha az alesuthi kastélyból el nem loptak semmit, s épen a főhercegnő albumának egy részét tüntette el valami szentségtelen kéz. Hiszen lopott volna el inkább ezüstöt, aranyat, senki meg sem emlegetné érte. A főherceg a d n a e z e r f o r i n t o t, a teljes büntetlenség biztosítása

III. kerület Csapó utcza. Bácsi László, ifj. Baresay Miklós, Polgári János, Bácsi András, Bácsi Ferencz, Dr. Szántai Károly, Dr. Ozory István.

IV. kerület Czegléd utcza. Boros László, Dr. Legányi Gyula, Szóke István, Boros Sándor, Keszei János, Barta Dániel, Erdei Pál.

V. kerület Vargatecza. Nemes Kálmán, Kuczik Gábor, Szakszó Rezső, Nánassy Ferencz, Ungvári András, Rácz György, Sárga Jakab.

VI. kerület Piac utcza. K. Tóth Mihály, Id Balog István, Jóna Dániel, Körösi Sándor, Hajdu Ignác, Tóth András, Dr. Popper Alajos, Serli Ede.

Kilépnek a bizottságból:

I. kerület Hatvan utcza. Mézáros József, Borbély János, Harsányi János, Harsányi István, Harsányi Imre, Nagy Gábor, Kertész Mihály.

II. kerület Péterfia utcza. Vársári István, L. Nagy Bálint, Kertész István, Zöld János, Ménes András.

III. kerület Csapó utcza. Rab László, Harsányi János, Czegléd Gyula, Papp János, Öri Mihály.

IV. kerület Czegléd utcza. Orbán József, Gaszner Károly, Harsányi Sándor, Kapos József, Bánki István, Vértési Lajos.

V. kerület Vargatecza. Laky Lajos, Vértési István, Váci János, Szebeni Gábor, Trázy György, Szabó Soma.

VI. kerület Piac utcza. Kiss Lajos, Fráter Imre, Kiss Sándor, Gőnyei Károly, Szathmáry Sándor, Tóby István, Armós Bálint, Katz Jakab.

Általános ipartestület Debreczenben.

Iparos nagy gyűlés folyt tegnap a városban nagy termében. Jóna Dániel az iparosok elnöke, meleg szavakban üdvözölve a nagy számmal megjelent iparosokat, előadva az értekezlet célját, felkéri a jelenvalókat, hogy a tanácskozás rendszeresítése céljából választassék egy elnök és egy jegyző. E felhívás folytán megválasztották Jóna Dániel elnöknek, Vadon Sándor ügyvéd jegyzőnek. — Az ipartestület érdekében a tanácskozás megkezdését, tájékozását Vadon Sándor felolvassa az e célból összeállított munkáját, melyből közöljük a következőket:

„Mint tapasztalásból tudjuk, eddigelé az iparosok jó formán csak akkor mentek az iparhatóságokhoz, ha mint kezdők iparjegyet váltottak, máskor meg ha segéd személyzetükkel bajuk volt, egyéb üzleti vagy ipari dolgukat otthon, vagy a kik ipartársulathoz tartoztak, a társulati gyűlésen végeztek el. Többen pedig, a mióta az iparoskör fen áll, egyről másról, különösen ipardolgozók, a körkezelésben váltottak és váltanak eszmecserét.

Megszületvén az 1884 évi XVII. t. cz. vagyis az ipartörvény, — ha nálunk ipartestület nem létezik, — jövőre ismét a rendőrkapitány mint első fokú iparhatóság lesz — mint volt eddig is — az iparosok hatósága, de am szélesebb jogkörrel mint ezelőtt, mivel a kapitányi hivatal működésében jövőre iparhatósági megbí-

Egyszer egy nagy német városban akadt egy vén cigányasszonyra, a kinek a czime csak az volt: „Die alte Hexe.“ — Ennek a bátyja az akasztófán halt meg, ugyszintén az apja is, — valamintégesen a nagyapja is; — tehát jó családból való volt. — Ő maga azonban „egyptomi bűvészet“ segélyével csodakurákat mivel s hetedhét országban híres volt felőle. Különösen a makacs női bajokat, a mik minden orvosi tudományon kifognak, csatlhatlanul meggyógyította. Két magas tejedelmi hölgy is, kik közül az egyik a főherczeg rokona, felkeresé a csodatevő cigányasszonyt, József főherczeg kíséretében. Mikor a főherczeg a cigányasszonyhoz belépett, megszólította őt a maga nyelvén: „te vén asszony! hát miért hazudod te azt, hogy te egyptomi vagy, hiszen tudod, hogy mink Indiából jöttünk ide!“ Nagyon lobbant az öröm a vén asszony fekete arcán az édes cigányasszonyra. „Hát hogy ne tudnám? De hát ezeknek a fehér bőrűeknek nagyot kell hazudni, hogy elhiggyék! Csak te hallgass! Téged nem csallak meg, de ha ezek meg azt kívánják, hát hadd legyen nekik, a mit kívánnak.“ S azzal elővette az egyptomi varázsmondatokat (a mikkel a zsiszikek izzik ki a lenesből), aztán disznózsirból, meg levendulából elkészítette a csodatevő irt, a minek a receptjét a mágusok hagyták hátra papiruszlelvélre írva. József főherczeg nem árulta el a csodaszert titkát a magas urhölgyek előtt s azok bizonyosan meggyógyultak tőle. — Nagy orvos a hit!

Külföldön a cigányok közé fehérek is keverednek; hanem azokat az igazi cigányokat magasról lenézik s csak a legaljasabb szolgálataira használják; azt tartják, hogy ezek routják a cigány becsületét. Nálunk nem szokás ez.

Egy öreg magyar cigány primás, a ki a főherczegnek nagy kedvence volt, összeirt egyszer a számára egy egész cigány szó-

zottak fogják támogatni. Ily megbízottak nálunk 20-an lesznek, kiket maguk az iparosok és kereskedők választanak, ezek aztán az iparhatósággal karöltve, 100 frting terjedhető pénzbírság terhe alatt ellenőrzik az iparrajstromot, meglátogatják az ipariskolákat, megvizsgálják időnként a műhelyeket és gyárakat.

Továbbá ezentul ez évi október 1-től kezdve t. i. mikor az új ipartörvény életbe lép, a tanoncz-szerződések az iparhatóság előtt köttetnek; a tanonczok és segédek alkalmazása és elbocsajtása nyilvántartás végett a hatóságnál jelentendők be; szóval jövőre, ha az iparosok saját jól felgottott érdekekből és saját jószántukból általános ipartestületet nem alkotnak, ugyszólván minden tekintetben az iparhatóság gyámsága alatt lesznek. S hogy aztán minő eredményeket fog szülni az iparhatósági beavatkozás és ellenőrzés rendszere? azt jól eleve megmondani nem lehet, de annyi bizonyos, hogy ezen ellenőrzési rendszer áldáshoz nem igen lesz az iparosokra különösen az iparfejlődésre nézve.

Epen azért helyét, sőt igen nagy szükségét látnám én s látja az iparoskör — mely ez eszmélvén már jó ideje foglalkozik — Debreczenben, hol a statistica szerint összesen 2054 önálló férfi iparos van, az általános ipartestület szervezésének, megalakításának czélserűségét és hasznos voltát, hogy így az ipari önkormányzat, maguknak az iparosoknak kezében lehessen, s azok önállóan, függetlenül és szabadon — hatósági ellenőrzés mellett — intézhessék az őket közlebről érdeklő ügyeket. És ez könnyen elérhető lesz az által, ha az önálló képestéshez kötött iparral foglalkozók kétharmada, saját jól felgottott érdekeikben az általános ipartestületet megvalósítandják.

Akik át vannak hatva az általános ipartestület nemes eszméjétől; kiket lelkesít az iparfejlődés és az ipartestület elé kitűzött magas szesz célok iránti meleg érdeklődés; s kik hajlandók némi szellemi és anyagi áldozatot vinni az iparügy oltárára: azok bizonyára, — szeretem hinni, — nem késnek az ipartestület zászlója alá sorakozni, tudva azt, hogy egy esztendővel könnyebb valamit keresztülvinni, elérni, mintsem ha az erők továbbra is szétforgásolva maradnak.

Az ipartestület ha egyszer megalakul, minden képestéshez kötött mesterséget üzöröz nézve kötelező lesz s a közel jövőben minden ilyen iparos tartozik abba belépni; ekként a kényszer társulat eszmeje hívei ebben a tekintetben elérték ohajuk teljesülését, az iparosok pedig kívánságokat, — és jövőben nem lesz értelme és czélja tovább az egyes ipartársulatoknak, legfeljebb ott, hol százza sem megy az iparosok létszáma, de nagyobb városokban, községekben, különösen pedig nálunk aligha.

Az ipartestület mielőbbi megalakítása tehát városunk iparosi érdekében szerfelett kívánatos, mert az ipartörvény 127 §. értelmében, az ipartestülethez tartozó iparosokra, és azok segéd-személyzetére nézve az első fokú iparhatóságnak teendőit, ez fogja végezni, egyedül a büntető bíróságot nem gyakorolhatja.

Ezek szerint az ipartestület fog közreműködni a tanoncz szerződés megkötésénél; az ügy fel a tanonczok iskoláztatására, azok kiképezésére; az fogja vezetni a tanonczok

tárt is. Csak az a baj van vele, hogy az öreg primás a cigány nép Kazinczyjának képzelte magát s olyan új szavakat csinált, a miket semmi cigány meg nem ért. Például erre a szóra „ágyu“, a mi a cigányban nincs meg, összeragasztott két szót „ágy-gyul“, úgy hogy most meg egy cigány Szarvas Gábor kellene hozzá, a ki a szótárát kinyelvörölje.

De nagy praktikus hasznát is vette József főherczeg a cigány nyelv ismeretének. A csehországi hadjárat alatt rajta kaptak egy cigányt, hogy a porosok részére kémkedik. Más tábornok föbőlvette volna rögtön, talán a főherczeg is, ha nem cigány a kém; — így azonban maga előhozatta s elkezdett vele cigányul beszélni. „Mit fizetnek nek a burkusok, a miért nekik hírt viszesz?“ „Hát, híre válogatja: van olyan, a melyikért száz tallért, van olyan, a melyikért ezer tallért adogálnak.“ — „Aztán hány purdéd van otthon?“ — „Egész káplárallja; csak azokért adtam rá a fejem.“ — „Hát én nem bánom, hordj hírt felőlünk a burkusoknak; ha te nem teszed, megteszi más; hanem aztán viszont én nekem meg hoz hírt a burkus táborból, hanem nekem nincs ám annyi pénzem.“ — „Neked, pirincz, megteszem én azt a te aranyos szép szavaidért ingyen.“ — S az egész hadjárat alatt az a cigány család volt a főherczegnek a legjobb hadi kémé — a porosok költésén. Azok száz szemmel strázsálták az öreg cigányt, hogy el ne árulhassa őket, hanem az a purdétál küldötte az ijezetet, s azok az arasznyi porontyok olyan pontosan elmondták a rájuk bízottakat, mintha írásban hozták volna.

Ezután kezdett a főherczeg az összehasonlító nyelvészeti tanulmányhoz. Először az európai különféle cigány idiomák eltéréseit tanulmányozta át, aztán fordult az ázsiai rokon nyelvek egybevetéséhez. Hogy ebbe a vizsgálatba belemélyedhessen,

és segédek lajstromát, adja ki a munkakönyveket; főképp pedig legfontosabb teendője lesz a békéltető bizottság, mint iparbírótság utján itélni és bíraskodni az iparos és segéd-személyzete között felmerülő peres és visszás ügyekben, és pedig gyorsan, szakavatottan.

Ennyiben foglalható röviden össze az iparostestületek czélja és hatásköre, bővebben tárgyalja mindezeket az új ipartörvény különösen annak 122 s következő szakasza, még csak annak kivánok kifejezést adni, hogy az ipartörvény 154 § szerint, ha valamely ipartársulat, kötelezettséggel és tartozásai teljes kiegyenlítése után felszólunk, a társulati vagy on — mint olyan — a tagok közt fel nem oszt ható, hanem, ha a felett a társulatnak szabad rendelkezési joga van, a 125 § szerint az, az ipartestülettel tulajdonába megy át. — Ha pedig oly szak ipartársulat olvad egy általános ipartestületbe, melynek külön czélokra rendelt vagyona van, az, az ipartestület felügyelete mellett, az illető szaktársulat javára és czéljaira külön kezeltek.

Önöktől függ azért t. e nemes városnak a város jövő ipara fejlődése! Önöktől függ ma kimondani azt, hogy önállóan, függetlenül, saját maguk kebelében alakítandó iparhatóság által kivánják-e jövőre intézni és intéztetni saját ügyeiket? és ez által megvetni, megalapítani a saját és a jövő iparos nemzedék jobblétét is. — De egy szersz mind önöknek kötelessége számot vetni azt, hogy az általános ipartestület meg nem alkotásáért, vajjon nem fogja-e szegény pirémi homlokukat? Gondolják meg ezt.

Ajánlom az ipartestület megalakítását E tályékozható felolvasás után, egész komolyan példás rendben megkezdődvén az eszmecseré, Serli Ede indítványára jegyző felolvassa az új ipartörvénynek az ipartestületekről szóló fejezetét, Szikszay Lajos, Halmi Mihály, Jobbágy János, Rácz György, Grünvald József, Stiber János, Salánki István, Debreczeni Sándor, Nagy Gábor, Serli Ede, Erdelyi István s. t. b. felszólalása után, Jóna Dániel értekezleti elnök kimondá a gyűlés határozatát, mely szerint: az általános ipartestület megalakítása Debreczenben kívánatos; azt az értekezlet elfogadja, s ez eszme minél szélesebb körben való terjesztésére a gyűlésben részvevők felkértek. — Mi reszünkről is melegen ajánljuk az iparos testület mielőbbi szervezését is kívánjuk, hogy az ige testté legyen.

Napi hírek.

— A dalárda tegnap délután mutatta be a debri közönségnek a miskolci dalárversenyen előadandó versenydarabokat. A város háza nagyterme zsufolásig megtelt intelligens közönséggel, mely alig győzte tapsolni a pompás praecitással előadott darabokat. A versenydarabokat a dalárda 26 tagja adja elő, kiket Hitesy Lajos kitünő karmesterük vezényel. D. lárda nekik elkészülve benne, hogy teljesen megfelel régi jó híreinek, s dicsőséggel tér vissza a küzdterről. A Miskolcra utazók a szerda reggeli, vonattal indulnak utnak Lengyel Imre elnök ur

meg kellett ismerkednie a szanszkrit, arab, török, hindusztani nyelvvel, irodalommal, írásgyeggel.

Ennek a tanulmányának az eredménye a „románó czibakiró sziblariben“, a főherczeg cigány műve.

A HAMUBAN.

Elbeszélés.

J. N. után.

(Folyt.)

Igy mult el 5 esztendő. Az 5-ik év vége felé Germinál urnak hivatalos ügyekben egy utat kellett tennie. A jó ember sápadt arcán boldog mosoly vonult el, midőn e megbízást kapta s sovány kezeit még jobban dörzsölgette mint máskor. Társai nagyot bámultak felindulásán, mert az oly ritka volt nála, mint az üstökös az égen; nem hitte senki, hogy még ezen embernek is lehetnek örömei. Pedig hát akkor még voltak! Ő akkor még tudott mosolyogni és örülni.

Germinál ur az elindulás pillanatában még egyszer mosolygott s oly könnyűnek érezte magát, mint a madár. És miért? Mert utja épen azon kis falu tájékára vezetett, a hol az ő szeretett Róziája, rideg övegységének egyetlen öröme, tartózkodott. Tizenöt hónap óta nem látta már; menyire megnőhetett, mennyire megszépülhetet azóta.

Es mintha ma minden a Germinál ur kedve szerént történt volna, a vonat is oly eszeveszett sebességgel haladt, minőre az utasok még nem emlékeztek. Fák, bokrok, halmok, völgyek és oszlopok káprázatos gyorsasággal maradoztak el, mielőtt az ember színeket és alakokat kivehetne volna. A vonat sebessége percéről percze nőtt. A

vezetése alatt. A dalárdával az Oláh Józsi zenekara ismét elutazik. A miskolci ünnepekről saját tudósítónk fog lapunk számára gyors és pontos értesítéseket küldeni.

— A közúti vasutról most már úgy irhatunk, mint olyan vállalatról mely minden kétséget kizárólag létrejön s nem sokára lesz elkalmunk „Lehman szenzál“ urral az áldo. más poharat is kiüríteni. A vállalat mérnökei már itt időznek és a héten a tényleges munkához kezdenek. A közúti vasúthoz szükséges kellekek már az indóházhoz megérkeztek. Az építkezés a nagyerdei fűdőháznál fog kezdődni és a nagyerdei fűdőháznál megérkeztek. Az építkezés a nagyerdei fűdőháznál fog kezdődni és a nagyerdei fűdőháznál megérkeztek. Az építkezés a nagyerdei fűdőháznál fog kezdődni és a nagyerdei fűdőháznál megérkeztek.

— A sétahangversenyhez tegnap kedvezett az idő s a népkertben nem remélt nagyszámu közönség jelent meg. Ezzel a jég megvan törve s előre láthatólag a közönség minden vasárnap nagy számmal fogja felkeresni e kellemes szórakozási helyet.

— Száki bácsi csónakja, noha megviselte az idő viszontagsága, néha néha mégis alkalmas szolgálatot tesz. Tegnap délután a nő egyet 16 kis árva és a derek ápolóné kísérték a kikötőbe, azután kísérték a part felé, csak kerülgették a vizet az ápolónéval, nem találta el senki szívök óhaját a kis árva, csupán az egyleti gazda kedves nejeknek — a ki éppen ott volt — rögtön intézkedett, hogy a 16 kis árva belé üljön a legbiztosabb nagy csónakba a „Száki bácsi“ ba két révészszel egyetembe, még azon felül intézkedés tétett, hogy a révészek kizárólag csak is a víz jegszelibe evezzenek körül Képzeltető micsoda öröm sügárzott a kis árva arcán, midőn belé ültek a csónakba. Talán mikor egy kedves négyleti néni belé czellájokba egy-egy kosár süteményvel, még akkor sem örülhetek úgy a kis árva, mikor aztán a vizen voltak csakhamar rágyújtottak néhány dallamra és az oly szép volt, de oly szép volt, mintha 16 paszirta énekelte volna. Szegény kis árva. Este aztán kiszáltak a csónakból, szepten megköszönve a csónakázást, aztán ápolónéjokkal szép csendben-rendben hazamentek.

— A csónakázó egyet életrevalóságának ismét egy újabb jelet adta szombaton augusztus 2-án. A hirdett ünnepély programszerűleg tartatott meg. A kikötő és járművek teljes díszben voltak. A csónak és saudolin beszálló helyein két lombokkal és virágokkal díszített diadalkapu volt a lazakonya is szépen fel volt díszítve és lo bogozva. Minden egyes vízi járműven lengett a nemzeti zászló. Még díszesebb lett aztán a kikötő, midőn a legintelligens közönséggel megtelt annak minden része. A 39-ik ezred kedvelt zenekara egy luğasszerűleg befásított helyen játszta a szebbnél szebb darabokat. Hat óra felé minden ladik és vízi jármű benépesedett. 7-kor érkeztek meg Gondy és Egey mü fényírás urak s a legalkalmasabb pontot a levételre csakhamar kiszemelték. A rendezőséggel egyetemben megál-

külső tárgyakkal már csak körvonalait lehetett kivenni; utóljára a körvonalok is elenyésztek s az egész, olyan péle-méle-szerű zürzavaros képpé olvadt össze, mint mikor a szédülő szemek előtt az egész környék forgó köddé válik.

Es a vonat sebessége még mindig nőtt; percéről percze nőtt.

Azután egy borzasztó pillanat állott be Egy pillanat, mely egy századnak tetszett s melyben mindenki ama bírora gondolt, a ki a vesékbe lát s a ki megvizsgálja a lelkiismereteket.

E borzasztó pillanat után, pokoli csattanás rázkódtatta meg a levegőt. s a másik pillanatban a kétségbeesés százszoros jajkiáltása hallatszott, mely vérfagyasztóbb volt a csattanásnál is.

Ez történt 1842-ben május 8-án, Versailles mellett.

Hogyan menekedett meg Germinál ur ép búrral a veszélyből? — erről ő maga sem tudott számot adni. Midőn első kábultságából magához tért, s meggyőződött, hogy sértetlenül maradt, első gondja volt körülnézni, ha vajjon a szerencsétlenek közül nem nyujthat-e még valamelyiknek segélyt.

Es ekkor történt vele valami, a miké-sőbbi életében letörölhetetlen nyomokat hagyott hátra.

Egy haldokló, akit karjaiban tartott, egy terjedelmes tárczát adott át neki a következő szavakkal:

— Vegye ön ezt... ez egy letétemény... melyet önre bízok... Adja ön át személyesen az én...

Itt hirtelen megakadt, szemei megüvegesedtek s egy halk sohajjal halva rogyott vissza a vagonba, mely égni kezdett.

(Folyt. köv.)

lapították a felállítást és tíz perc alatt már kész volt. 25 jármű uszott a vizen, a melyben közel 100 egyénült. A kikötő partján vagy 200 néző lehetett. Az adott jelre mindenki csendben maradt. Az idő kissé borongós volt s csepeggőre állott. A nap lefelé szállóba a felhők közül elő-elő tört sugarait lövelte a csendesen nyugvó tó tükreire a vízre hajló fűzfák lombjaira és a ladikokban ülő szép hölgyeink díszes ruháinak színezvényeire. Gyönyörű festői látvány. Igazi velencei kép volt. Egy fél másodperc alatt meg lett örökítve. A kép kész volt. Nem sokára fogjuk szemlélhetni a vázlatot Gandy és Egey urak kirkataiban. Általában a mulatság is igen jó sikerült, kivéve egy 8 óra tájban, midőn Neptun felegyel egy kissé megzavarta a társaságot. Eső ugyan alig volt egy két szem, de a szele annál nagyobb volt, úgy hogy a tánc csak 1/10-ig tarthatott. A szép csendes holdvilágos estét nem nyertük meg, a mire pedig számított a társaság. Ezt hipotólógus pár hét múlva az egyet rendezni fog egy nagyobb szerű, táncszal egybekötött mulatságot, a midőn a dalárda is híhetőleg ott lesz.

Köszönetnyilvánítás.

Az augusztus 2-diki ünnepélyt rendező bizottság hálás köszönetét fejezi ki a városi dalárának és honvédegyletnek ez ünnepélyen való becses közreműködésükért, az önkéntes tűzoltó s a főiskolai tornaegyletnek, a függetlenség körnek, az iparos ifjúsági egyletnek, a csizmadia ifjúságnak, általában a nagyérdemű hazafias közönségnek a tömeges megjelenésért; továbbá tek. Poyár Dénes kir. ügyész urnak a honvédtemető még eddig pártatlan földiszíveséért, Dragota Sándorné urhölgynek, nagys. Darvas Gabriella kisasszonynak, Kiss Juliska és Marika nővéreknek s Báthory Erzsikének e honvéd síroknak, a honvéd emlékre s a honvéd zászlóra tett szép koszorúikért.

Falk Ottó új czíró üzletének hírdetése

bizonyítvány többször szembe ötlött már olvasóink előtt lapunk hirdetési rovatában. Nem kételkedünk benne, hogy e hirdetés is készítette a közönséget hogy az új üzletet tömegesen felkeresse megrendelésével, azonban mondhatjuk, hogy a közönségnek alkal munk nyílt a pontos kiszolgálás és a kitűnő minőségű áruk által az üzlet szolid megbízhatóságáról is tapasztalást szerezni —

Az 1884/5-ik zenedei tanfolyamra

egy alapítvány bérbe adandó. Ertekezhetni a „Debr. Ell. nyomdájában.

Mikédvelő előadást rendezett

nap néhány fiatal tanuló a dohány gyárban igen szép számú intelligens közönség előtt. Az előadott darab: Berczik „Igmándi hiszpanja”-ja volt. Thalia önkényes papjai valóban igen ügyeseken jellemezték, színezték a népszimű egyes alakjait. Kiválóan ki-tűntek: Reim Jolán k. a., Walter Irén k. a., Volland Vilma k. a. és Londres Elek, továbbá Marasztóni Jolán k. a., Schaitli Anna, k. a., Kitzberger M. k. a. és Fehér A., Publik E., Nyiri Géza, Chamilla A., Thissen A., Nyiri A., Gerlieb J., Aranyi Z., Reim B. — Felvonás közben a mikédvelők énekekkel és szavalattal mulattatták a nagy-számú hallgatóságot. A tiszta bevétel egy-halljuk, hogy Halmi árváinak van szánva.

A király születésnapját e hó 18-án

Ischlben szoros családi körben töltvén, augusztus 10-én reggel Ischlből elutazik, déle-lőtt Kremsmünsterbe ér s délután Hallban a fehér kereszt által újban épített tisztikör-házat megtekintvén, a kora délutáni órákban a steyeri kiállítás látogatja meg.

Laube Henrik meghalt.

Laube Hen-rik, a kiváló német színműrő és ismert dra-maturg, mint Bécsből távirják ma reggel ott elhunyt. Laube sokat szenvedett s legutóbb tért vissza Karlsbaadból, hol kurát használt. Halála súlyos vesztés a német drámairoda-lomra. Laube 1806. szept. 18-án Sprotauban, Sziléziában született. Tanulmányait Halleban és Brosszelnban végezte. 1834-ben Olszor-szágot utazta be. Midőn hazatért, titkos tár-saságokban való részvét miatt Berlinben el-fogatott s kilencz havi fogságra ítéltetett. Már ifjú korában élénk részt vett a német szabadsági és egységi törekvésekben. Egyik előkelő tagja lett a „Natal Németország”-nak, melynek törekvéseit irodalmilag is buzgón tá-mogatta. Ezért a hatalom részéről sokféle üldözést kellett tapasztalnia. 1848-ban tagja volt a frankfurti német parlamentnek. Mint regényíró kezdte pályáját s egy bécsi lap legutóbb is közölt tőle hosszabb elbeszélést. Kiváló sikerrel azonban a színpadon érte el; megpróbálkozott a dráma minden válfajával s számos színműve még most is repertoirda-rab a német színházakban. 1849 végén Bécsbe hivatott s a Burgszínház vezetésében nyert előkelő helyet. Innen 869-ben Lipésébe ment s ott maradt, míg bécsi tisztelői a Stadttheater alapították számára, hogy kiváló tehetségeit mint színházigazgató és dramaturg ottan érté-kesítse. De nem volt szerencséje. A nemrég leégett színház története eléggé ismeretes. Laube pár év múlva a vezetéstől visszalé-pett. Azóta Bécsben és Lipésében töltötte idejét élénk irodalmi tevékenységgel. El-hunyta Németországban élénk részvétet fog kelteni.

Daltársulat működik városunkban

Az előadások magyar nyelven folynak s meg-

lehető szép számú közönség hallgatja azokat a „Bika” udvarán.

A 30,000 frtos lopás.

A vizsgálat e kinos ügyben új fordulatot vett. A buda-pesti rendőrség körében osztják a bécsi rend-őrség ama nézetét, hogy a kérdéses ládát nem Bécsben cserélték ki, de viszont számos körülmény támogatja azt a felfogást is, mely szerint nemis Budán cserélték ki a ládát. E két körülményből a rendőrség azt következteti, hogy a lopás a bécsbuda-pesti vonalon történt. A vizsgálatot tehát kiterjesztették azokra a postai hivatalnokokra és szolgákra, kik a vasuti vonalon voltak, midőn a pénzküldemény megérkezett. A vizsgálat végül több vasuti hivatalnok ellen is foly, kik m. hó 29-én a budai déli vasut pályaházában szolgálatban voltak. Mint Bécs-ből táviratozzák, az osztrák kereskedelmi miniszterium a postalopás ügyében szigorú vizsgálatot rendelt, s megbizta a bécsi póstaigazgatóságot, hogy azt akkép vigye, mintha a lopás Bécsben következett volna el.

Törvényszéki furcsaság.

Az „Ügy-vedek lapja”-ban olvassuk a következő esetet: Egyik vidéki törvényszéknél egy 350 frtos váltót perelték be. A törvényszék nem hozhatott marasztaló végzést, mert a helyet-tes elnök apása, az előadó bíró, atyja az al-peresnek; a szavazó bíró, mint forgató sze-repel a váltón; a törvényszék jegyzője pe-dig maga az alperes. Be kell tehát a tör-vényszéki elnököt várni, míg szabadság ide-jéről visszatér.

A phylloxera ellen egy amerikai

gazda a kémény-kormot ajánlja, mint praeservativumot. Öt év előtt sima risling vesz-szőket ültetett s az ültetésnél minden vesz-szőhöz, miután arra már egy kevés földet tett, egy theás kanányi kormot hintett. A vesszők mind jól nőttek, s a szőlőben nem mutatkozott a phylloxera, holott környeze-tében gyakori az. Midőn az idén pár vessző-átültetett, a kormot még a tövével változtat-lanul találta.

Derek ápoló

Valamelyik városi kór-házban — nem áruljuk el, hogy melyikben egy új ápolót alkalmaztak, ki az 1848/49-iki korszakból elismerésre méltó gyűlöletet szitt magába a „németek” ellen. A napokban az illető kórház elmebeteg osztályára egy német munkást hoztak. Az ápoló, a mint egyedül maradt a munkással, ezt hatalmasan eldön-gette, Kérdőre vonták tettért és ő azzal vé-dekezett: „Mit dünyög nekem németül.”

Vén fejedelem.

Mindazt, mit a fe-jedelmek életkoráról, hozzávéve a közmon-dással vált Matuzsálemet is, tulhaladja az, mit az indnok szent könyve Brathama Rad-járól ír. Ez a kitűnő egyéniség, királyi teen-dői mellett, egyuttal szent és remete is volt. Ama régi erkölcsös korszakban életnagya re-geteg hosszúra nyult, mert midőn király lett, már 2 millió esztendő volt, a királyi jogot 6.300.000 esztendőig kezelte és a trónról való lemondása után még százezer éven át hordozta vállain az élet terheit, míg az As-topada hegy tetejére kiadta lelkét. Házi orvo-sának nevét a hálátlan kor nem jegyezte fel.

Gordon tábornokra

vonatkozólag Alexandriából a londoni Timesnek a követ-kezőket jelentik; Egy görög kereskedő, ki Kasszalából ideérkezett, azt mondja, hogy látta Gordon tábornoknak egy 6 héttel eze-lőtt a kasszalai mudirhoz intézett levelét, melyhez bondok voltak csatolva, s melyben a tábornok azt mondja, hogy véleménye sze-rint Kasszala ép úgy körül van véve lázadókkal, mint Chartum. Ajánlja a mudirnak, hogy maradjon benn a városban s ne támadja meg a lázadókat a városon kívül. Hozzá teszi, hogy 8—10,000 embere van, s mikelyt a Nilus áradni kezd, északnak szándékozik nyomolni gözösein s megtámadja a lázadókat. — A kereskedő azt mondja, hogy úgy menekült el Abesszinán át, hogy az arabokat ezer dollárral meg-vesztegette. Mielőtt a várost elhagyta, ez megtámadtatott, de a lázadók 800 embert veszteséggel visszaverettek. — A dongolai mudir sürgönyzi, hogy kiüríteni készül Don-golát s nem sokára Kairóba érkezik. Azt nem mondja, hogy be fogja-e várni Kitche-ner őrnagy megérkezését.

A használatlanul vált új ötven fo

rintosok kicserélése és beváltása tárgyában a pénzügyminiszter körrendeletet bocsátott ki, melyben felsorolja azokat a módosításokat, melyekkel a használatlanul vált 50 frtos állami jegyek kicserélése és a sérültek be-váltása iránt 1882. február 18-án kibocsátott körrendelet határozatait az 1884. évi január 1-én kelt 50 frtos államjegyek kicserelésére és beváltására nézve szintén irányadók. A módosítások a következők: a 2. §-hoz: ösze-ragasztott II. kibocsátású, 1884. január 1-én keltezett 50 frtos államjegyek a kir. pénztár-ak által fizetés gyanánt vagy kicserélés-ké-pen csak az esetben fogadhatók el teljes név-értékben, ha azok finom selyem papírral vagy egyéb átlátszó anyaggal olyképen ragasztat-tak össze, hogy a jegyek teljes hiánytalansága és valódisága egész biztosággal megállapí-tható. A más módon összeragasztott II. kibo-csátású 50 frtos államjegyek sérülteknek te-kintendők s az 1882. évi 4395. sz. a kiadott utasítás 9. §-a értelmében a megtérítési ös-szeg kiszabása végett a m. kir. pénzügy-mi-niszterium utján a cs. és kir. közös pénz-ü-gy miniszteriumhoz küldendők. — A 4. §-hoz: Oly II. kibocsátású 50 frtos államjegyek, melyek állapotából kiténik, hogy azok szándékosan lettek megváltoztatva, az

1882. évi szeptember 26-án 1868. sz. a kiadott rendelet 1. pontja értelmében állami pénztárak és hivatalok által fizetés gyanánt nem fogadhatók el, hanem ezek által a valódiság megállapítása, illetőleg azoknak az előállítás költségeik megtérítése mellett való kicserélése végett a m. kir. közp. állampénztár utján a bécsi cs. és kir. közös pénztárba küldendők. — A 6. §-hoz: A sérült új kibo-csátású 50 frtos államjegyekért járó meg-térítés megállapítása végett azok alakja 200 egyenlő négyzet részre osztatik. Ezen felosz-tás olynemű hálózat alkalmazása által esz-közöltetik, mely derékszögű keretbe van il-lesztve s akként készült, hogy a keret belső térfogata tökéletesen fedi az államjegy alak-ját és ezt a keretben vízszintesen és függő-legesen egyenlő távolságban hozott fonalak által 200 egyenlő nagyságú négyzetgözükre osztja. A 7. §-hoz: Minden négyzetgözü után, melynek térfogata a hálózat alá tett, 1884. január 1-én kelt 50 frtos államjegy által leg-alább fele részben nem fedeztetik, az ál-lamjegy teljes névértékéből 25 kr levonandó. Oly hiányzó részeket, melyek két vagy több négyzetgözüre érintkezési pontján vannak, nem az egyes négyzetgözüre érintkezési pont-ján vannak, nem az egyes négyzetgözüre eső összeg, hanem azon összeg vonandó le, mely a hiányzó részeknek együttvéve felel meg.

Az orsz. színészeti tanodában

a beiratkozások f. é. szeptemberhő 6-án, szom-baton d. u. 3 órakor kezdődnek, s három na-pot át, minden délelben 3—5 ig, lezárólag szept-ember 8-án fejeztetnek be. A jelentkezés nö-vendékek fölvételi vizsgálatára szept. 9-én, kedden d. u. 3 órakor tartatik ugyan-csak a tanoda helyiségében, kerepesi ut, nemz. színház bérháza III. emelet. A felvételi k-ellékek: színpadias, csinos alak, tiszta kiejtésű csengő hang s kifejlett testi alkotás mellett, (melyről a fölv. vizsgálaton jelenlevő orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, s betöltött 15 év a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. — Szükséges továbbá annyi műveltség és isko-lai képzettségről szóló bizonyítvány, mennyit a megfelelő korban minden művelt ifjútól megvárhatni azok, kik nem szüloik vagy gyámjaik kíséretében jönnek, a szüloik vagy gyámok írásbeli beleegyezését tartoznak magukkal hozni. A jelentkező nö-vendékek csak törvényes családi nevével kü-n frathatják be magukat. Arra pedig előre figyelmeztet az igazgatóság mindenkit, hogy a beiratási és fölvételi díj 6 frt, a beiratás-nál azonnal befizetendő, fölvétel esetén pedig az évi 30 frtnyi tandíj első rész-le 10 frt, melynek fizetése alól első éves növendékek föl nem mentetik. Vé-gül szükséges megjegyeznünk, hogy az ope-rai szakra csak oly jelentkezőket veszünk föl, kik a m. kir. zeneakadémiában magánénekes tanfolyamának elvégzéséről (legalább I. II. oszt.) bizonyítványt, vagy annyi készütséget mutathat fel, mennyi ezen osztályokban megkívántatik, mely esetben a m. kir. zeneakadémiában magánvizsgálatot tehet, s az ennek folytán nyert bizonyítvány alapján az orsz. színészeti tanoda I. operai osztályába fölvétehetik. Dr. Várady Antal az orsz. színészeti tanoda titkára.

A depr. ipar és kereskedelmi bank jul. havi kimutatása.

Bevétel. Pénzkészlet június 30 ról 44391 frt 99 kr. Kifizetett váltók után 323436 frt 28 kr. Kifizetett előlegek után 2810 frt. Kifizetett kamatok után 6024 frt 77 kr. Kamatozó betét után 123499 frt 34 kr jutalék 20 frt 31 kr, érczépén 358 frt 31 kr, értékpapír 775 frt 09 kr, üzleti költség 85 kr, folyó számla 230754 frt 77 kr, előleg bélyeg 7 frt 70 kr, függő követelés 528 frt, nyom-tatvány 10 frt, összesen 732617 frt 41 kr. Kiadás. Tiszti fizetésre 1012 frt 50 kr, leszáml. váltókra 289352 frt 81 kr, leszáml. előlegekre 1202 frt, kamatok 2533 frt 37 kr, kamatozó betét visszafizetésre 109540 frt 81 kr, szelvényre 2383 frt 25 kr, érczépénre 9319 frt 27 kr, értékpapír 3782 frt 41 kr, üzleti költség 75 frt 70 kr, folyó számlára 303933 frt 89 kr, előleg bélyeg 6 frt 85 kr, építkezés 4759 frt 15 kr, osztalék 102 frt, pénzkészlet augusztus 1. 4613 frt 39 kr, ös-szesen 732617 frt 41 kr.

Legujabb.

(„Debrecezeni Ellenőr” eredeti távirata.)

PÁRIS, aug. 4.

Tegnap Toulonban nem volt cholera eset. Marseillesben há-rom, Arlesben egy cholera halálos tör-tént. —

RÓMA, aug. 4.

Utóbbi időben Mon-tenotteban 3 cholera eset közül egy ha-lállal végződött, Villafrancóban 2. Ses-samában 1 cholerahalál fordult elő. Pou-calieriben 24 cholera eset közül 8 halál-lal végződött. Tegnap Lombrassióban egy cholera eset, Vignarolóban négy eset fordult elő, köztük egy halállal végző-dött. —

LONDON, aug. 4. Az értekezlet eredmény nélkül bizonytalan időre el-halasztott.

Közgazdaság.

Kőbányai sertésüzlet.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése. Budapest-Kőbánya aug. 2.

A múlt heti üzletben kifejlődött irányzat a bétén sem változott meg, a forgalom a leg-szűkebb határok között mozog és az árak va-lamivel hanyatlottak.

Heti átlagárak: magyar szedett 280—310., kgr. 50—50 1/2 kr. 180—270 kgr. nehéz 50—50 1/2 kr, vén 300 klgroon feletti — kr. vi-déki sertés könyű 49—50 kr, nehéz 48 kr; tranzitban szerbiai 50 1/2—51 kr, román 50 1/2—51 kr. netto kilogramonként.

Eleségárak. Tengeri 7.05, árpa 7.40 frt Helybeli állomány: július 25-én maradt 96.329 drb.

Felhajtás:

Alsó-Magyarországból hízott 1917 db. „ makkos 236 „

Erdélyből — „

Szebiából 1394 „

Romániából 217 „

Szerémségi — „

A magyar államvasúton hízott 201 „

„ makkos 980 „

A vidékről — „

A budai vámonknál — db

Hajón (szerémi) — „

Összesen 5081 db.

Elhajtattott:

Felső-Magyarországra 369 db.

Bécsbe 1564 „

Cs-hországra 353 „

Bodenbachén át 399 „

Rutkán át 1253 „

Dél-Németországra — „

Budapesti fogyasztásra 2108 db

Külfelkerek — „

A budai vámonknál — „

Kőbányai szalonntermelőknél — „

A m. államvaspályán 40 „

Összesen 6266 db

Maradt 95144 db

A részvényzállásokban volt 14,449 db

Az egészségügyi és tranzitó- szállásokon maradt jul. 25-én 5922 „

Felhajtott szarv sertés — „

román sertés — „

Összesen 7532 „

Elhajtattott 2075 „

Maradt 5447 „

Felelős szerkesztő és kiadó lapnajtudonos Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

A konyári

Sóstó-fürdőben

szobák jól berendezve, a t. fürdő vendé-gek részére kaphatók, — jó ellátásról, pontos kiszolgálásról gondoskodva van.

A fürdő igazgatóság.

Uralkodó epidemiáknál

legmelegebben ajánlható

EGÉSZSÉGITAL.

MATTONI-FÉLE

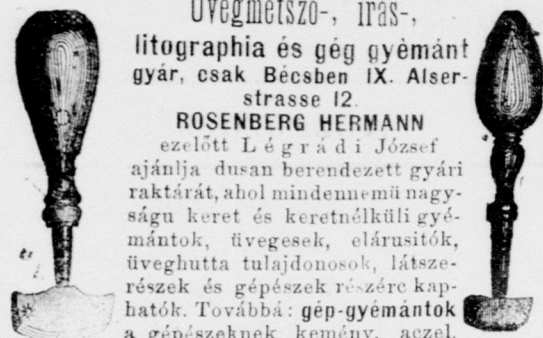
GISSHÜBLER

legjobb asztali- és üdítő ital,

kitűnő hatásának bizonyult köhögéskor, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-rutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Az 1846. év óta fennálló, és több világi kiállítások alkalmával legnagyobb díjakkal kitüntetett

Üvegmetző-, irás-, litographia és gép-gyémánt gyár, csak Bécsben IX. Alsterstrasse 12. ROSENBERG HERMANN ezeltől Légrady József ajánlja dusan berendezett gyári raktárát, ahol mindenemü nagyságu kuret és keret nélküli gyémántok, üvegek, elárúsítók, üveglatta tulajdonosok, látszerések és gépezetek részére kaphatók. Továbbá gép-gyémántok a gépezetek kemény, aczel papír és porcellán hengerek lesimítására. Gyémánt furokat stb. Argyezékek és képes mintalapok kívánatra díjmentesen küldetnek szét. Végül ajánlok brilliántokat és mindenemü esiszott köveket.

Tejelő marhák eladása

A debreczeni kir. gazdasági tanintézet gazdaságában, nyugoti fajta üszök és növendék bikák eladásra tüzetvén ki, azok bármikor a gazdaságban, P a l l a g o n, megtekinthetők és becsáron megvehetők.

ARJEGYZÉK.

az „ISTVAN“ gőzmalom készítményeinek
— készpénz fizetés mellett —

Árak ausztriai értékekben költségmentesen

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN ingyen zsákkal.

AB. Asztali dara nagyszemű	100 kiló	19.40
C. Szinte középszerű		18.40
0. Királyliszt		18.40
1. Lángliszt		18.—
2. Montliszt		17.20
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű		16.60
4. " " 2-od rendű		15.80
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű		15.—
6. szinte " 2-od " "		14.—
7. Közép kenyérliszt 1-ső		13.40
8. " " 2-od		12.40
8 1/2 Barna " 1-ső		11.40
8 3/4 " " 2-od. á 70 kgr.		10.—
9. Lángliszt " " á 70 kgr.		8.40
10. Veres liszt " " á 50 kgr.		—
11. Finom korpa zsákkal 50 "		5.60
11. " " " " " " " "		5.—
12. Durva korpa zsákkal á 50 kgr.		5.20
12. " " " " " " " "		4.60
Simán őrölt búzaliszt zsákkal 75 kgr		10.—
Ugyanaz " " " " " " " "		9.40

DARA és LISZT

25 kilós zacskókban
100 kilogramm zacskóval együtt
60 krajával drágább.
Debreczen, 1884. aug. 3.
Kiseb vételknél 60 krral drágább.

Eladó

két szoba butor.
50 darab virágceserép, virággal, álvánnyal.
Egy német könyvtár.
Értekezhetni :
Péterfia-utca 938. sz.

Tetemesen leszállított

olcsó áron

ajánl
KUNZ JÓZSEF és T^{SA}
satin,
creton, barege és
többféle
ruhászöveteket.

Új cipő-üzlet.

FALK OTTO

Debreczen, czegléd-utca, a városháza épületében.

a régi takarékpénztár tözsomszedságában.

Ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe dusan berendezett raktárát

a legjobb minőségű

női, férfi és gyermek cipőkben.

E szakmában nagyobb gyárakban szerzett ismereteim és rendkívüli összekötötésim azon kellemes helyzetbe juttatnak, hogy a n. é. közönség igényeinek minden irányban megtehetőek.

Különös figyelmet érdemelnek saját gyártmányu bőr nő-cipőim, melyek ugy minőségre, mint árakra nézve, minden eddig áruba bocsátottakat túlszárnyalnak.

Továbbá női, férfi- és gyermek-cipőkbeni különlegességeim.

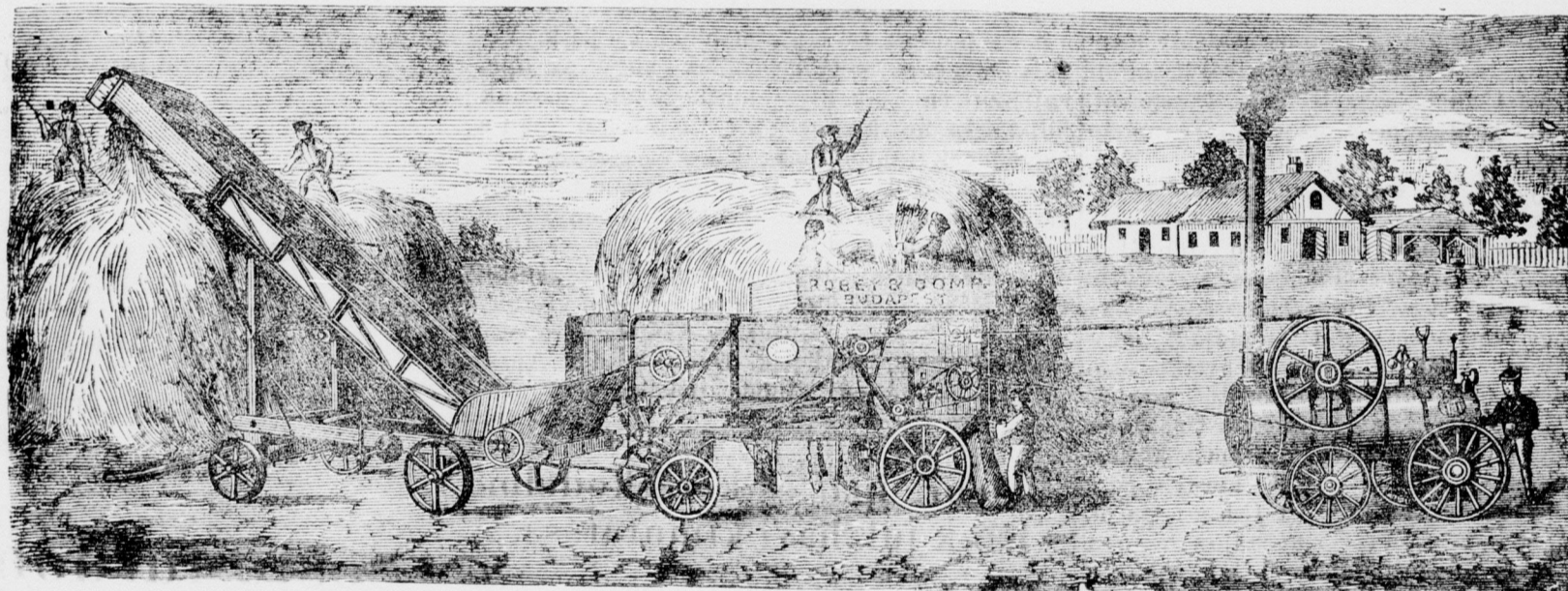
A n. é. közönség becses pártfogását kérve,

maradok kiváló tisztelettel

FALK OTTO.

ROBEY & COMPANY

Budapesten üllői-ut 35.

szabadalmazott „ROBEY” gőzgép,

malmok hajtására a legjobb gép, nem igényel külön alapfalazatot, falazott kéményt, olcsóbb is, felül is mulja a fekvő (stabil) gépet.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüzelőszerek gyára, harang és érezöntődeje.
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet,

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elváltat teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részéről, modern technici alapon és kedvező feltételek mellett, ajánkozik

KÖZ- és M A G Á N F Ü R D Ő K

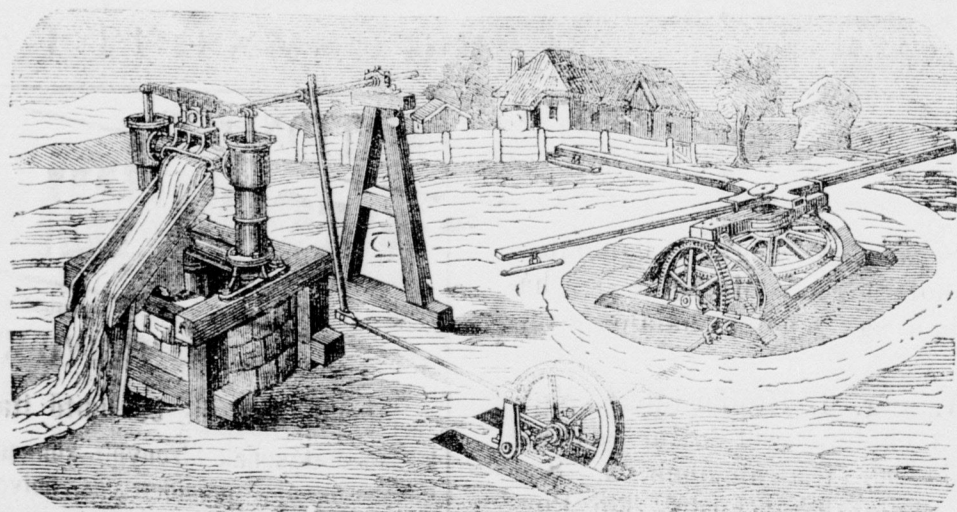
felszerelésére

szagmentes ürszékék

felállítására és minden vízművi munkálat gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYUGYÁR.

A LEGJOBB
CZIGARETTA-PAPIR
a valódi
LE HOUBLON
francia gyártmány.
Cawley és Henry-től Párizsban.
Utánzásoktól mindenki óvatik.

A cigarettapapir csak akkor valódi,
ha minden egyes lap
LE HOUBLON bélyeggel és
mindenk boríték az allant álló véd-
jeggyel és aláírással el van látva.

500 FEUILLES
FORMAT FRANÇAIS
Cawley & Henry
SEULS FABRICANTS.
Fac-Simile de l'Etiquette 17 Rue Bréanger à PARIS

CZIGARETTAI
kiváltképen jónak bizonyult
a gyomor-, bél-, huyghó-
lyag- és tüdőbajok ellen,
a gümökör, csuz, kösz-
vény ellen, a görvény-
kórok valamenyny
alakja ellen, mint
szintén a bujakó-
rok következ-
ményei ellen.

Europa
valamennyi ás-
ványvizei között
a legnagyobb nat-
ron tartalmánál fog-
va (1000 rész víz
tartalmaz 8-1612 rész
szénsavas nátront és 3-6210
szénsavat) a dus savany
tartalmu borokkal a
legpezsgeőbb
ital egyike.

Töltések a czigelkai forrás-
igazgatóság által u. p. Bártfa
Felső-Magyarországn.

LAJOS FORRÁS